

УДК 332.135:338.266.4

С.І. ГРЕЧАНА, канд. екон. наук, доц., старший науковий співробітник
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, євро-регіон, інтеграція, проблеми, економічне зростання, інструмент, Стратегія регіонального розвитку.

Розглянуто сутність та основні переваги використання міжрегіонального співробітництва для розвитку регіонів. Дано загальну оцінку стану його використання всередині країни та у транскордонному вимірі. Сформульовано основні проблеми, що заважають активізації міжрегіонального співробітництва. Запропоновано основні напрями виправлення ситуації на краще.

Вступ. Стратегічні завдання розвитку економіки України продукують суспільний запит на розширення співробітництва між суб'єктами господарювання всіх рівнів і територіальної приналежності. Економічна співпраця та зміцнення гуманітарних контактів і культурного діалогу, які розширюються в процесі міжрегіонального співробітництва, дають можливість поступово підвищувати рівень соціально-економічного розвитку регіонів, залучати їх до активної міжнародної співпраці. Міжрегіональне співробітництво є винятково ефективним напрямом інтеграції та важливим чинником економічного зростання, дозволяє вирішувати значну частину регіональних проблем, долаючи наявну територіальну диспропорційність. Це актуалізує дослідження сучасного його стану із визначенням головних моментів уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення регіональної проблематики та практики міжрегіонального співробітництва показує наявність значної кількості публікацій щодо розвитку міжрегіонального простору, які стосуються загальних аспектів та більш конкретних особливостей його функціонування. Дослідженню сутності міжрегіонального співробітництва та його нормативно-правового забезпечення в Україні присвячені праці таких вітчизняних учених, як О.О. Бабінова [1], С.О. Біла і Я.А. Жаліло [2], І.В. Заблудська [3], В.М. Монастирний [4], Л.Л. Прокопенко [5], Ю.С. Рогозян [6] тощо. Вивченню окремих питань функціонування даного інструменту регіонального розвитку, у тому числі його інфраструктурного забезпечення, різноманіття форм співпраці чи оцінки ефективності, приділяють увагу відомі науковці: Е.Б. Бойченко [7], С.О. Бурбело і Н.В. Васильчук [8], Н.А. Мікула [9], І.А. Попова [8], І.З. Сторонянська [10], В.В. Третяк [11] та інші.

Крім того, сучасний інформаційний простір наповнений повідомленнями про ініціювання чи виконання проектів співробітництва між регіонами. Вони мають доповнювати науковий доробок,

але систематизація чи комплексна оцінка цих даних відсутня. Залишаються осторонь питання визначення вузьких місць інституційного регулювання міжрегіональної співпраці і пов'язаних із цим ускладнень її здійснення та розвитку, що і зумовило проведення цього дослідження.

Тому **метою даної статті** є систематизація проблем і тенденцій розвитку міжрегіонального співробітництва в Україні задля визначення напрямів його активізації в контексті національного та територіального соціально-економічного зростання.

Результати дослідження. Диспропорційність соціально-економічного розвитку регіонів України є достатньо давнім проблемним питанням національної та регіональної політики. Однак останнім часом під впливом світових кризових явищ, військової агресії з боку Росії та пов'язаних з нею тимчасовою втратою територій і економічним спадом, унаслідок внутрішньополітичної кризи та роз'єднання суспільства, вона значно посилилась. Вказані тенденції негативно позначились на цілісності економічного простору країни, що потребує термінового прискорення інтеграції суб'єктів господарювання різної територіальної приналежності. На регіональному рівні її необхідно розглядати як зближення та взаємопроникнення відтворювальних процесів економічних суб'єктів, яке формує міжрегіональну економічну систему, що є складовою єдиного національного економічного простору.

Інтеграція передбачає використання широкого кола інструментів, але найбільш прогресивним та ефективним є міжрегіональне (транскордонне) співробітництво, яке найкраще забезпечує консолідацію суспільних інтересів регіонів та загально визнано засобом, що здатний скоротити територіальні диспропорції. Це «взаємоузгоджена екстериторіальна діяльність органів влади всіх рівнів, юридичних осіб та громадських організацій, що здійснюється в межах правового поля з метою вирішення спільних економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших питань» [12, С. 52]. Екстериторіальність у даному визначенні вказує на можливість співпраці як прикордонних адміністративно-територіальних одиниць державного устрою України, так і внутрішніх регіонів, причому їхні партнерські відносини можуть укладатись із закордонними суб'єктами також.

Основною його перевагою, яка виділяє даний інтеграційний інструмент серед інших, є те, що такий вид співпраці дозволяє вирішувати внутрішні проблеми територій «...не на підґрунті конкуренції за залучення централізованих фінансових ресурсів, отримання бюджетних дотацій і субвенцій чи регіональних податкових преференцій, а на основі ефективного використання ресурсів розвитку регіону» [13, С. 13]. Співпраця в його межах дозволяє залучати нові інвестиції в регіони, які сприятимуть зростанню рівня життя відповідних територій, зменшуючи навантаження на державний та місцевий бюджети.

Міжрегіональне співробітництво має велике значення для економічного розвитку регіонів, надаючи можливості більш ефективного використання економічного і ресурсного потенціалів. Найчастіше сусідні території не можуть узгодити питання вирішення спільних або споріднених проблем життєдіяльності населення, господарювання економічних суб'єктів, їх інфраструктурного забезпечення. Це пояснюється диспропорційністю розвитку, сучасним кризовим соціально-економічним положенням, відсутністю чи недостатністю джерел фінансування модернізаційних заходів тощо. Участь у проектах міжрегіонального співробітництва дозволяє не тільки капіталізувати всі види ресурсів та спільними зусиллями вирішити нагальні проблеми, а й забезпечити розширення виробничих, торгових, транспортних та інших зв'язків, покращити конкурентоспроможність та самозабезпечення продукцією, що врешті-решт позитивно вплине на економічне зростання регіонів.

У результаті відкриваються нові можливості для розвитку підприємництва та науково-культурних взаємозв'язків, підвищується не тільки економічний потенціал регіонів, а змінюється їхня роль у творенні державної політики. Це перетворює міжрегіональне співробітництво на допоміжний чинник децентралізації влади, створюючи ефективний механізм регулювання регіонального розвитку.

Саме тому цей сучасний і дієвий інструмент, визначений пріоритетним у Стратегії регіонального розвитку України, має зайняти основне інтегрувальне місце в ході її виконання. Синергетична складова процесу міжрегіонального співробітництва представлена на рисунку.

Синергетична складова міжрегіонального співробітництва

Незважаючи на ті переваги, які надає участь у міжрегіональному співробітництві, стан його розвитку в Україні досі є недостатнім. Практика його, як і міжмуніципального, міждержавного, регіонального та транскордонного використання, залишалась безсистемною і епізодичною [15, С. 197]. У сегменті останнього спостерігається більша активність у порівнянні зі співпрацею всередині країни. Найбільшими партнерами визначено прикордонні території Польщі, Угорщини, Румунії, Молдови, Словаччини, Білорусі тощо. У Республіці Польща всі 16 воеводств мають партнерів з України на рівні областей, підписано близько 450 угод про міжрегіональне співробітництво на регіональному та місцевому рівнях. З боку Словацької Республіки вигідно співробітничать із українськими регіонами та містами всі вісім країв. Угорщина представлена в українському інвестиційному просторі участю у 474 підприємствах [14, С. 72–75]. Україна є учасником 10 створених Єврорегіонів, з яких на теперішній час успішно працює вісім. Міжнародне і транскордонне співробітництво визначено Президентом України одним з імперативів відновлення економічного розвитку [15, С. 230].

Оцінити стан розвитку міжрегіонального співробітництва у внутрішньонаціональній площині достатньо складно, бо, у першу чергу, відсутня система оцінювання стану розвитку чи ефективності результатів такої співпраці.

За статистичними показниками дати таку оцінку можна лише досить приблизно. Тому науковці найчастіше ґрунтують свої висновки на кількості укладених міжобласних угод чи визначають територіальні рейтинги. Наприклад, автор запропонував методику ранжування регіонів за сприятливістю умов для розвитку міжрегіонального співробітництва [16].

Незважаючи на це, більшість фахівців вважають, що внутрішній потенціал міжрегіонального співробітництва має недостатній рівень використання. Це пов'язано з низкою об'єктивних та суб'єктивних причин. Систематизація сучасних публікацій за цією темою [2, 5; 14–15, 17–18] дозволила автору сформулювати перелік проблем, існування яких заважає розвитку міжрегіонального співробітництва в Україні. Вони стосуються нормативно-правового регулювання, інституціонального та інфраструктурного забезпечення, планування розвитку та контролю за його ходом тощо. Наведемо основні з них:

- у правовому полі України відсутнє законодавче закріплення поняття «міжрегіональне співробітництво», хоча посилання на нього містить значна кількість важливих нормативних документів, наприклад Закон України «Про засади державної регіональної політики» та «Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року» тощо;

- у нормативно-правовому регулюванні міжрегіонального співробітництва здебільшого

переважають рамкові угоди, в яких лише декларується бажання сторін розвивати торговельно-економічне, науково-технічне та гуманітарне співробітництво. «Кількісне збільшення угод про міжрегіональне співробітництво не супроводжується їх якісним наповненням» [18, С. 125];

- відсутність належного інституційного забезпечення функціонування міжрегіонального співробітництва. У країні відсутній центральний орган виконавчої влади, що уповноважений комплексно вирішувати такі питання, а органи місцевого самоврядування не мають належних прав, щоби забезпечити всі необхідні процедури. Відсутність централізованої науково-аналітичної установи, яка б виконувала різноаспектний комплексний моніторинг тенденцій та проблем міжрегіонального співробітництва, призводить до дублювання дій, наприклад складання Стратегій на вже наявні чи їх відсутність;

- низька інтенсивність господарських зв'язків у межах країни та слабка економічна зацікавленість підприємств у їх формуванні із контрагентами всередині країни, що пов'язано, у т. ч. з психологічно-ментальними бар'єрами (відсутність довіри);

- відсутність стратегічного бачення регіонами, у першу чергу органами місцевого самоврядування, пріоритетного використання можливостей міжрегіонального співробітництва та невключення позицій його використання більшістю областей до стратегій свого розвитку у середньостроковій перспективі, у т. ч. і тими з них, що входять до складу наявних єврорегіонів.

- недостатнє, недосконале, а в деяких регіонах дефіцитне інфраструктурне забезпечення. Погана якість виробничої та транспортної інфраструктури є спадковою рисою економіки України, відома досить давно та притаманна майже всім регіонам. Однак ситуація, що склалася у фінансовому забезпеченні регіональної співпраці, потребує найскорішого вправлення;

- недосконала галузева структура економіки України, локалізація центрів економічного зростання у промислових містах, фінансових і транспортно-транзитних центрах, збереження монофункціонального виробництва у багатьох населених пунктах, що іноді призводить до перетворення їх у депресивні;

- обмеженість внутрішнього споживчого попиту внаслідок падіння платоспроможності населення в результаті економічної кризи та погіршення платіжної дисципліни суб'єктів господарювання зі зниженням рівня довіри до партнерів;

- несприятливий інвестиційний клімат у більшості регіонів та недостатнє використання новітніх форм залучення інвестицій, наприклад державно-приватного партнерства;

- регіональна інформаційна ізоляваність та обмеженість. На регіональному рівні робота щодо висвітлення можливостей регіонів у різних аспектах співпраці є незадовільною. Так само на субрегіональному рівні для пошуку партнерів (з України чи за кордоном) імпорт інформації є обмеженим;

- низький рівень професійних компетенцій, інноваційності мислення та відсутність досвіду, особливо міжнародної співпраці, уповноважених представників органів місцевого самоврядування щодо підготовки проектів, які передбачають економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць;

- низьке інформативне супроводження результатів регіонального розвитку, яке ґрунтується не стільки на браку висвітлення та популяризації кращих практик міжрегіонального співробітництва, а полягає у відсутності системного моніторингу та низькій якості системи його статистичного забезпечення на субрегіональному рівні;

- наявність значних бюрократичних перешкод щодо розробки проектів міжрегіонального співробітництва, пов'язаних із недосконалістю правового поля, низькою кваліфікацією відповідальних осіб чи корупційною складовою, особливо в частині оформлення партнерських відносин (на рівні підприємств) у межах угод про міжрегіональну чи міжнародну співпрацю;

- обмеженість сфер упроваджених проектів міжрегіонального співробітництва, у т. ч. транскордонного, заходами у сфері культури, науки, освіти і спорту, та недостатня увага щодо економічної складової, в якій превалюють торговельні, а не виробничі зв'язки тощо.

Не існує уніфікованого світового підходу до здійснення міжрегіонального співробітництва, тому не можна перенести закордонний досвід в Україну без відповідної адаптації. Однак за відповідного ставлення до цього новітнього та

могутнього інструменту розвитку центральних органів влади в національну практику можуть бути втілені найкращі напрацьовані взірці співпраці територій та економічних суб'єктів, у т. ч. в межах наявних євро регіонів.

Забезпечити розширення міжрегіональної співпраці регіонів та підвищити її ефективність можливо за умови комплексного вирішення вказаних проблем, бо врегулювання одного окремого питання суттєво не вплине на нинішній стан співробітництва та не змінить наявних тенденцій його розвитку. Формування консолідованого економічного простору зі стабільними міцними зв'язками, які й надалі будуть залишатися дієздатними, має відбуватися за наступними напрямками:

- унормувати на рівні національного законодавства процеси здійснення міжрегіонального співробітництва шляхом прийняття Закону України «Про міжрегіональне співробітництво в Україні», в якому мають бути відображені питання його сутності; визначення суб'єктів і учасників та їхніх прав і обов'язків; призначення керівних органів та кола їх повноважень; вибору основних форм співпраці, перелік основних вимог до угод про співробітництво тощо;

- розробити та затвердити на рівні закону чи постанови Кабінету Міністрів України Державну програму розвитку міжрегіонального співробітництва, як це передбачено у Модельному законі щодо міжрегіонального співробітництва [19], на основі системного підходу. До цього процесу доцільно долучити науково-аналітичну установу зі складу Національної академії наук України чи засновану на кошти грантодавців з ЄС або США, яку визначити провідною за консультаційними послугами щодо супроводу процесів міжрегіонального співробітництва в країні;

- з метою усунення частини бюрократичних перепон та підвищення професійних компетенцій учасників співробітництва розробити (доручити тій же установі) та надати у використання місцевим органам влади методичні рекомендації щодо укладання та виконання угод з міжрегіонального співробітництва. Як приклад можна навести посібник «Розвиток міжмуніципального співробітництва: вітчизняний та зарубіжний досвід» [20], скорегувавши його у площині територіальної співпраці регіонів та відповідно до

пропонованих вище змін чинного законодавства;

- закріпити в напрямах діяльності та функціональних обов'язках Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України функцію центрального органу щодо координації міжрегіонального співробітництва;

- залучити обласні Агенції регіонального розвитку до співпраці з органами місцевого самоврядування в площині інформаційної підтримки інвестиційного іміджу кожного регіону та створення позитивних образів їх соціально-економічного розвитку;

- на основі міжнародного досвіду, особливо статистичних стандартів ЄС, розробити та запровадити методичку обрахунку та довести до широкого загалу систему статистичних показників, які б відображали стан міжрегіонального співробітництва, а саме: в розрізі регіонів виділити обсяги міжрегіональної торгівлі, виробничої кооперації, перевезень, руху капіталу, у т. ч. кредитного, наукової співпраці тощо.

Відсутність в Україні концепції та інституційного підґрунтя розвитку міжрегіонального співробітництва призвели до втрати часу та можливостей вирішення значної частини регіональних проблем і подолання територіальних диспропорцій. Перші кроки децентралізації влади в країні довели свою життєздатність і показали перспективи й потенційні можливості розвитку територіальних громад, у т. ч. і за рахунок співпраці, а отже і регіонів, до складу яких вони входять. Тому комплексне вирішення визначених проблем міжрегіонального співробітництва дозволить задіяти його більш активно з метою економічного зростання та підвищення рівня життя населення.

Висновки. Міжрегіональне співробітництво є тим інструментом соціально-економічного розвитку, який через інтеграційні процеси забезпечує вирішення важливих питань життєдіяльності регіонів, у т. ч. і на перспективу. Визначені в процесі дослідження переваги та потенційні можливості такої співпраці підтверджують нагальність її активізації, особливо в умовах загальнонаціональної економічної кризи, та обґрунтовують визнання її пріоритетності в стратегіях регіонального розвитку. Оцінка сучасних тенденцій використання міжрегіонального співробітництва показала наявність ряду проблем його розповсюд-

ження. Їх систематизація та формулювання дозволили окреслити основні та першочергові напрями активізації міжрегіонального співробітництва, що має прискорити темпи економічного зростання та покращення рівня життя населення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Бабінова О.* Міжрегіональне співробітництво: зміст, форми, роль та проблеми реалізації в Україні / О. Бабінова // Державне управління та місцеве самоврядування. — 2011. — Вип. 4 (11). — С.45—49.
2. *Міжрегіональне співробітництво у системі нової регіональної політики України* / С.О. Біла, І.Г. Бабець, І.В. Валушко, Я.А. Жаліло [та ін.]; за ред. Я.А. Жаліла. — К. : НІСД, 2011. — 32 с.
3. *Заблodsька І.В.* Міжрегіональне співробітництво: термінологічний аспект / І.В. Заблodsька, Є.М. Ахромкін // Молодий вчений. — 2015. — № 2. — С. 72—76.
4. *Монастирний В.М.* Шляхи вдосконалення державного регулювання міжрегіонального співробітництва / В.М. Монастирний // Актуальні проблеми державного управління. — 2013. — № 2. — С. 97—104.
5. *Прокопенко Л.Л.* Розвиток регіонального співробітництва України в контексті європейської інтеграції : монографія / Л.Л. Прокопенко, О.М. Рудік, І.Д. Шумляєва; за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. — Д.: ДРІДУ НАДУ, 2008. — 132 с.
6. *Рогозян Ю.С.* Нормативне забезпечення міжрегіонального співробітництва / Ю.С. Рогозян // Економіка та право. — 2015. — № 3 (42). — С. 70—76.
7. *Boychenko E.B.* Monitoring as a tool for modernization infrastructure interregional cooperation / E.B. Boychenko, S.I. Hrechana, M.H. Hyrtova // European Reforms Bulletin. — 2016. — № 2. — С. 47—51.
8. *Васильчук Н.О.* Теоретичні підходи до визначення сутності «інфраструктурне забезпечення міжрегіонального співробітництва» / І.А. Попова, Н.О. Васильчук, С.О. Бурбело // Science Rise. — 2015. — № 5/3 (10). — С. 61—67.
9. *Мікула Н.* Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво : монографія / Н. Мікула; Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів, 2004. — 395 с.
10. *Сторонянська І.* Міжрегіональні інтеграційні процеси в Україні: тенденції та перспективи розвитку / І. Сторонянська; Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів, 2009. — 392 с.
11. *Третяк В.В.* Вибір організаційних форм реалізації міжрегіонального співробітництва / В.В. Третяк, О.М. Татарченко, Ю.А. Завойських // Часопис економічних реформ. — 2014. — № 1 (13) — С. 147—152.
12. *Гречана С.І.* Міжрегіональне співробітництво як сучасний чинник економічного зростання / С.І. Гречана // Економіка та право. — 2015. — № 3. — С. 51—56.
13. *Інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні : аналіт. доп.* / С.О. Біла, Я.А. Жаліло, О.В. Шевченко, В.І. Жук [та ін.]; за ред. С.О. Білої. — К. : НІСД, 2011. — 80 с.
14. *Заблodsька І.В.* Розвиток міжрегіонального співробітництва : [монографія] / І.В. Заблodsька, О.М. Та-

тарченко, А.С. Алексєєв, А.В. Сивоконь. — Чернівці : Десна Поліграф, 2015. — 152 с.

15. *Аналітична доповідь* Національного інституту стратегічних досліджень до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». — К. : НІСД, 2015. — 684 с.
16. *Гречана С.І.* Оцінка передумов розвитку міжрегіонального співробітництва / С.І. Гречана // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2015. — № 15 (частина 1) — С. 92—96.
17. *Рекомендації* щодо впровадження нових форм транскордонного співробітництва / Кол. авт. за ред. Мікули Н.А. / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. — Львів, 2010. — 150 с.
18. *Ключник А.В.* Розвиток міжнародного міжрегіонального співробітництва в аграрному секторі Миколаївської області / А.В. Ключник, І.С. Страхова // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2015. — № 12, ч. 3. — С. 123—126.
19. *Модельний закон* щодо міжрегіонального співробітництва № 997_144 від 31.10.2007 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/997_144
20. *Розвиток* міжмуніципального співробітництва: вітчизняний та зарубіжний досвід : посібник / За ред. В.В. Толкованова. — К. : Крамар, 2011. — 261 с.

REFERENCES

1. Babinova O. (2011), Interregional cooperation: content, form, role and problems of implementation in Ukraine, *Derzhavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya*, vol. 4 (11), pp. 189-197.
2. Bila S.O., Babecz' I.G., Valyushko I.V., Zhalilo Ya.A. et al. (2011), in Ya.A. Zhalilo (ed.), *Mizhregional'ne spivrobotny'ctvo u sy'stemi novoyi regional'noyi polityky'Ukrayiny'* [Interregional cooperation in the system of the new regional policy of Ukraine], NISD, Kiev, Ukraine.
3. Zablods'ka I. V. and Axromkin Ye. M. (2015), Interregional collaboration: terminology aspect, *Molodyj vcheny'j*, vol.2., pp. 72-76.
4. Monasty'rny'j V.M. (2013), Ways of state regulation improvement of interregional cooperation, *Aktual'ni problemy' derzhavnogo upravlinnya*, vol.№ 2, pp. 97-104.
5. Prokopenko L.L., Rudik O.M. and Shumlyayeva I.D. (2008), in L.L. Prokopenko (ed.) *Rozvy'tok regional'nogo spivrobotny'ctva Ukrayiny' v konteksti yevropejs'koyi integraciyi* [The development of regional cooperation in Ukraine context of European integration], NAPA, Dnipropetrovsk, Ukraine.
6. Rogozyan Yu.S. (2015), Normative support interregional cooperation, *Ekonomika ta pravo*, vol.3, pp. 70—76.
7. Boychenko E.B., Hrechana S.I. and Hyrtova M.H. (2016), Monitoring as a tool for modernization infrastructure interregional cooperation, *European Reforms Bulletin*, vol. 2., pp. 47-51.
8. Vasy'l'chuk N.O., Popova I.A. and Burbelo S.O. (2015), The theoretical approaches to determination of essence infrastructural providing interregional collaboration, *Science Rise*, vol.5/3(10), pp. 61-67.

9. Mikula N. (2004), *Mizhtery'torial'ne ta transkordonne spiv-robitny'czto* [[Interterritorial and crossborder cooperation], IRD NAN Ukraine, Lviv, Ukraine.
10. Storonyanska I. (2009), *Mizhregional'ni integracijni procesy' v Ukraini: tendenciyi ta perspektyvy' rozvy'tku* [Interregional integration processes in Ukraine: Trends and Prospects of Development], IRD NAN Ukraine, Lviv, Ukraine.
11. Tretyak V.V., Tatarchenko O.M. and Zavojs'ky'x Yu.A. (2014), Choice of organizational forms of realization of inter-regional cooperation, *Chasopy's ekonomichny'x reform*, vol.1, pp. 147-152.
12. Hrechana S.I. (2015), Interregional cooperation as up-to-date factor of economic growth, *Ekonomika ta pravo*, vol.3, pp. 51-56.
13. Bila S.O., Zhalilo Ya.A., Shevchenko O.V., Zhuk V.I. et al. (2011), in S.O. Bila (ed.), *Innovacijni pidxody' do regional'nogo rozvy'tku v Ukraini: analit. dop.* [Innovative approaches to regional development in Ukraine: Analytical report], NISD, Kyiv, Ukraine.
14. Zablods'ka I.V., Tatarchenko O.M., Aleksyeyev A.S. and Sy'vokon' A.V. (2015), *Rozvy'tok mizhregional'nogo spiv-robitny'czto* [The development of interregional cooperation], Desna Poligraf, Chernigiv, Ukraine.
15. The Analytical Report to the President of Ukraine's Annual Address to the Verkhovna Rada of Ukraine: On the Internal and External Situation of Ukraine in 2015, NISD, Kyiv, Ukraine
16. Hrechana S.I. (2015), Evaluation background of interregional cooperation, *Naukovy'j visny'k Xerson's'kogo derzhavnogo universy'tetu*, vol. 15, part. 1, pp. 92-96.
17. Mikula N.A. (ed.) (2010), *Rekomendaciyi shhodo vprovadzhenya novy'x form transkordonnogo spivrobitny'czto* [Recommendations for the introduction of new forms of cross-border cooperation], IRD NAN Ukraine, Lviv, Ukraine.
18. Klyuchny'k A.V. and Straxova I.S. (2015), Development of international interregional cooperation of the agrarian sector of mykolaiv region, *Naukovy'j visny'k Xerson's'kogo derzhavnogo universy'tetu*, vol. 12, part. 3, pp. 123-126.
19. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2007), Model Law on interregional cooperation, available at: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/997_144 (Accessed 01 Yun 2016).
20. Tolkovanova V.V. (ed.) (2011), *Rozvy'tok mizhmunicipy'pal'nogo spivrobitny'czto: vitchy'znyany'j ta zarubizhny'j dosvid: posibny'k* [The development of intermunicipal cooperation: domestic and foreign experience: textbook], Kramar, Kiev, Ukraine.

Надійшла 16.06.2016

С.И. Гречаная

Институт экономико-правовых исследований
НАН Украины, г. Киев

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В УКРАИНЕ

Рассмотрены сущность и основные преимущества использования межрегионального сотрудничества для развития регионов. Дана общая оценка состояния его использования внутри страны и в трансграничном измерении. Сформулированы основные проблемы, мешающие активизации межрегионального сотрудничества. Предложены основные направления исправления ситуации к лучшему.

Ключевые слова: межрегиональное сотрудничество, еврорегион, интеграция, проблемы, экономический рост, инструмент, Стратегия регионального развития.

S.I. Hrechana

Institute of Economic and Legal Researches
of NAS of Ukraine, Kyiv

MODERN PROBLEMS AND DEVELOPMENT TRENDS OF INTERREGIONAL COOPERATION IN UKRAINE

In the article were considered the essence and the main advantages of use of interregional cooperation for regions development. Were given the overall assessment of its domestically and cross-border application state. Were formulated the main problems that prevent activation of regional cooperation. Were proposed the main directions of correcting the situation.

Key words: interregional cooperation, euroregion, integration, problems, economic growth, tool, regional development strategy.